

людини від 10 лютого 2011 року у справі «Харченко проти України». Судження суду полягають у тому, що на етапі розгляду питання щодо взяття заявника під варту аргументами на користь такого рішення стали серйозність звинувачень, пред'явлених заявникові, та ризик його втечі. Після цього прокурори і суди не навели жодних підстав для продовження тримання заявника під вартою, лише зазначили, що запобіжний захід було обрано правильно. Проте згідно з п. 3 ст. 5 Конвенції зі спливом певного часу лише наявність обґрунтованої підозри перестає бути підставою для позбавлення свободи, і судові органи мають навести інші аргументи для продовження тримання під вартою. До того ж такі підстави мають бути чітко вказані національними судами (*справа «Єлоєв проти України»*, п. 60). Інших підстав національні суди у цій справі не наводять. Крім того, національні владні органи не розглядали можливість застосування інших запобіжних заходів, альтернативних триманню під вартою.

Тому не підтверджені доказами ризики ЄСПЛ не вважає достатньою підставою для застосування тримання під вартою. Підстави позбавлення підозрюваного свободи у вигляді тримання під вартою ЄСПЛ аналізував також у багатьох інших справах (див., напр., рішення ЄСПЛ від 24 липня 2003 р. у справі «Смірнови проти Росії», від 4 травня 2006 р. «Амбрушкевич проти Польщі»).

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна,

Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, кандидат юридичних наук, доцент

РЕФОРМА КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Отримана нам у спадок від Радянського Союзу кримінально-виконавча (виправно-трудова) система, не зважаючи на численні спроби її зміни, удосконалення, реформування, так і не змогла позбутися репресивного характеру.

За час творення незалежної Української держави закладено міцний нормативно-правовий фундамент регулювання процесу

виконання (відбування) покарань: прийнято Кримінально-виконавчий кодекс України та ряд законів та підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на визначення правового статусу суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин тощо.

Для приведення умов тримання засуджених до вимог міжнародних стандартів та реформування Державної кримінально-виконавчої служби України указом Президента України від 8 листопада 2012 року № 631/2012 схвалена Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України схвалена [1]. З метою забезпечення реалізації Концепції була навіть розроблена Державна цільова програма реформування Державної кримінально-виконавчої служби на 2013–2017 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2013 р. № 345 [2].

Однак на жаль, цю Державну цільову програму не вдалося втілити в життя, оскільки її чинність була достроково припинена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2014 р. № 71 «Деякі питання оптимізації державних цільових програм і національних проєктів, економії бюджетних коштів та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України» [3].

2016 рік ознаменувався ліквідацією Державної пенітенціарної служби України з передачею Міністерству юстиції України завдань і функцій з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації.

У запропонованій Мінюстом презентації «Реформи пенітенціарної системи» визначено основні проблеми в системі, основні пріоритети реформи, а також цілі та ключові завдання.

Одночасно не можна не погодитися з думкою М. Романова, який сміливо констатує, що реформа кримінально-виконавчої служби не відрізняється системним підходом, не орієнтована на перспективу, не враховує існуючі проблеми (наприклад, проблема окупованих територій та території проведення антитерористичної операції) і не має чіткого плану дій. Водночас автор виділяє такі основні недоліки сформульованої реформи Мінюсту:

1. Роблять ставку на ресоціалізацію при тому, що зміст цього поняття є незрозумілим і невизначеним.

2. Курс на демілітаризацію і введення нових людей в систему органів виконання покарань неможливий при плановому збереженні 80 % «старого» персоналу.

3. Відмова від скорочень та ротацій на рівнях СІЗО та УВП є помилкою, оскільки більшість проблем і порушень відбувається саме на рівнях СІЗО і УВП.

4. Розробка нового законодавства не є «реформаторською» ідеєю, оскільки цей процес відбувається постійно і, треба відзначити, дуже повільно і, нерідко, неякісно.

5. Порочна практика спроб здійснення реформ без відповідного їх фінансування [4].

Зважаючи на названі недоліки запропонованої Мінюстом реформи кримінально-виконавчої системи, сумнівною видається можливість її ефективної реалізації на практиці. Залишається сподіватися, що у процесі реформування будуть враховані існуючі зауваження, а також буде передбачено відповідне фінансування запланованих заходів, які дозволять наблизити існуючу кримінально-виконавчу систему України до стандартів Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України [Електронний ресурс]: указ Президента України від 8 лист. 2012 року № 631/2012 / Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до док.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/631/2012>. – Назва з екрана.
2. Про затвердження Державної цільової програми реформування Державної кримінально-виконавчої служби на 2013–2017 роки [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 29 квіт. 2013 р. № 345 / Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до док.: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/345-2013-п>. – Назва з екрана.
3. Деякі питання оптимізації державних цільових програм і національних проєктів, економії бюджетних коштів та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]: постанова Кабінету

Міністрів України від 5 берез. 2014 р. № 71 / Офіц. сайт Верховної Ради України. – Режим доступу до док.: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/71-2014-p>. – Назва з екрана.

4. Романов М. Чи буде справжня пенітенціарна реформа? [Електронний ресурс] / М. Романов. – Режим доступу до док.: <http://khpg.org/index.php?id=1473358668>. – Назва з екрана.

Ковальова Тетяна Володимирівна,
ХарPI НАДУ при Президентові України,
кандидат філологічних наук, доцент

РЕГУЛЮВАННЯ МОВНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ І ЄВРОПЕЙСЬКА МОВНОПОЛІТИЧНА ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМА ЕКСТРАПОЛЯЦІЇ

Мовне питання в Україні не втрачає актуальності й суперечки щодо способів його вирішення тривають протягом усього періоду незалежності, розхитуючи суспільство то в бік пріоритету української мови як державної, то в бік законодавчо закріпленого державного білінгвізму. На жаль, такі чинники, як загравання з різними політичними силами, непослідовність у впровадженні мовної політики, «просування» у Верховній Раді закону про засади державної мовної політики від 3 липня 2012 року, який де-факто витиснув українську мову на другий план, посиливши позиції мов регіональних, зіграли драматичну роль у подіях 2014 року в Україні. Мову використали як інструмент деконструкції української нації та Української держави.

Як відомо, щоб добре побачити, треба не наблизитися, а навпаки відійти подалі. Екскурс у недалеке минуле мовної політики України дає відповідь на багато запитань сучасності. На формування моделі регулювання мовних відносин в Україні значною мірою вплинуло підписання Україною в 1995 році Європейської хартії регіональних або міноритарних мов. Зауважимо, що з пострадянських країн Хартію підписали лише Україна і Вірменія. Не створивши власного закону, не побудувавши власної моделі мовного регулювання, Україна імплементує європей-